Suomen uutisia.

Pankinjohtaja Lönneströmin kawallukset.

Uudenkaarlepyhn Osakepankin kirjoja tarkastettaessa on nyttemmin käynyt selwille, että johtaja Lönneström on tehnyt kawallukfia aina pankin perustamisesta saakka. Nyt on todettu, että kawallukset ww. 1900—04 nousewat keskimäärin noin 10 000 mkaan wuodessa. Seuraawien wuosien kawallusmääriä ei wielä ole ehditty todeta, mutta silminnähtäwästi niitä tulee löytymään. Kawallukset owat pääasiassa tapahtuneet siten, että sisäänmaksuja ja tallettuksia ei ole wietu kirjoihin. Lönneström on käyttänyt pankin warojen omiin tarkotuksiinsa eikä, kuten on otaksuttu, pankin tappioiden peittämiseksi.

Suomalaisten sielunhoito Ruijassa.

Kuten tunnettu owat Pohjois-Norjassa eli Ruijassa asuwat suomalaiset kokonaan sielunhoitoa wailla, kun Norjan hallitus on asettanut sinne ainoastaan norjalaisia pappeja, jotka pitäwät jumalanpaweluksia norjankielellä. Saadakseen jonkunkaan kerran kuulla uskonnollisia hartauspuheita omalla kielellään owat Ruijan suomalaiset kääntyneet Suomen Lähetyseuran laestadiolaisen haaraosaston puoleen, että mainittu haaraosaston toimesta lähetettäisiin muutamia maallikkosaarnaajia hartauskokouksia pitämään Ruijan suomalaisten keskuudessa. Tässä tarkoituksessa owatkin laestadiolaissaarnaajat Pyöreä Alawieskasta ja Juntti la Niwalasta lähteneet matkalle Ruijaan. He matkustawat Kemijärwen ja Sodankylän kautta Wesisaareen, josta sitten jatkawat matkaansa kauwemmaksi Ruijan rannikolle.

Suomalaisia on Ruijassa lähemmä 8,000 henkeä, joista ainakin puolet harjoittaa yksinomaan kalastusta, toiset eläwät karjanhoidolla ja osaksi maanwiljelyksellä. Minkäänlaista alkeisopetusta eiwät heidän lapsensa saa omalla kielellään, sillä kaikki koulut owat norjankielisiä. Myöskin owat he, kuten sanottu, omankielisen sielunhoidon puutteessa.

Taikauskon aiheuttama pakokauhu.

W. k. 18 pnä sattui Cygnaeus-koululla Porissa kuusijuhlaa wiettäessä kauhea taikauskon aiheuttama pakokauhu, joka oli wähällä saada aikaan wallan wakawia seurauksia.

Porissa tuonnottain oleillut „ennustaja“ Jumik oli ennustanut, että mainittu kansakoulutalo joulukuun 18 pnä kuusijuhlaa wiettäessä kello 4 30 i. p. luhistuu. Nyt sattui niin, etta koululla wietti kuusijuhlaa juuri tuona aikana koulun kaikki nyttöluokat, 12 luwultaan. Osa oppilaista oli romahdusta peläten jäänyt kotiinsa, muutamia oli koulun ulkopuolella sitä edistamässä, samoin kuin joukko uteliaita aikojakin nähtiin siellä samalla asialla, sillä tulewa romahdus oli näidenkin tietoon tullut. Juhla oli jo alettu ja ohjelmassa oli eräs kertomus menossa, kun muuan taaempana seisonut oppilas sai pyörtymäkohtauksen ja kaatui laattialle aiheuttaen kansaaden kuuluwan kolahduksen. Ei muuta tarwittu. Juhlasalissa olleet 400 oppilasta huutamaan „kiwen putoawat“, „kiwiä“ j. n. e. ja ryntäämään minkä jaloista lähti. Kirkuen ja parkuen tultiin alakerran owelle. Tämän oli wahtimestari lukinnut. Soukanlaisessa käytäwäkujassa ensin ehtineet kaatuiwat alle, toiset päälle j. n. e. kunnes kasa jo oli jotenkin korkea. Opettajattarien woimat eiwät riittäneet kauhun wallassa olleita lapsia pidättämään ne meniwät wain niin pitkälle kuin päässiwät. Loppuosan toki saiwat salliin jäämään ja wasta sen jälkeen päässiwät alakertaan. Owen ulkopuolelle oli jo wahtimestarikin ilmestynyt ja wihdoin saatiin toki kylmää järkeä lasten kauhua lauhduttamaan. Onneksi ei mainittawampia tapaturmia sattunut. Kalpeina ja pelonarkoina kokoontuiwat oppilaat uudelleen juhlaansa wiettämään ja suoritettiin se onnellisesti loppuunsa. Kun jo oli rauha maassa, aukeniwat erään kaapin owet ja sieltä astui kaikkien hauskuudeksi muuan tyttönen esiin, ilmoittaen että hän meni sinne „romahdusta“ pakoon.

Kansakoulunopettajain yliopistotutkinnot.

Koululyhallitus on päättänyt lähettää kansakoulunopettajain yliopistotutkintoja koskewasta asiasta kansakoulunopettajain yliopistollisten jatkokurssien johtokunnalle kirjelmän joossa se kaisoo seikkaperäisen ehdotuksen tutkintojen ja opetusnäytteiden järjestämisestä kansakoulunopettajia warten yliopistollisten jatkokurssien yhteydessä tehdyn ehdotuksen pääasiassa hywin onnistuneeksi. Käytännöllisten opetusnäytteiden suhteen tahtoo ylihallitus kumminkin nyt jo lausua pitäwänsä suotawana, että ne käsittäisiwät wähintäänkin kolmea eri ainerynhmiin kuuluwaa ainetta, jotta asianomaisen opetusnäytteiden suorittajan opettajakykyä woitaisiin monipuolisemmin arwostella.

Samalla ylihallitus mainitsee että se ottaen huomioon myöskin ehdotettujen tutkintojen ja näytteiden aiheuttamat kustannukset on ehdotuksessaan wuoden 1915 suoktuntamenosäännöksi esittänyt määrärahan yliopistollisia jatkokursseja warten tuntuwasti korotetta waksi.

Kansakoulujen oppilaskirjastot.

Päättymässä olewan wuoden menoarwioon maaseudun kansakoulujen oppilaskirjastojen awustamiseksi otetusta 25 000 mkn suuruisesta määrärahasta on joku osa wielä jäälellä. Kun määräraha on siirtywä, woidaan jäännös käyttää alkawan wuoden aikana joten awustusta sanottuun tarkotukseen yhä on saatawissa.

✝

Aleksandra Gripenberg.

Wiesti siitä, että Aleksandra Gripenberg on päättänyt päiwätyössä tuottaa sywää surua laajoihin piireihin. Wiime wuosina on hänen ennenwahwa terweytensä arweluttawasti horjunut. Ja kun kaksi wiikkoa sitten keuhkokuume yllätti, ei heikko sydän jaksanut kuumeen rasitusta kestäämään lakkasi w k 24 p klo 2 i p. toimimasta ja wapautunut henki jätti maallisen majansa.

Kowasti walittawat hänen liian aikaista poismenoansa hänen toimintaansa kannattawat naispiirit, ja heihin yhtywät kaikki ihmisyyskäsitteen elähdyttämät miehetkin. Sillä ne ihanteet, joille Aleksandra Gripenberg pyhitti elämänsä owat miehen ja naisen yhteiset. Ne owat kansan owat koko ihmiskunnan onnen ehtoina. Ne perustuwat kristillisfiweelliseen maailmankatsomukseen, joka on todellisen wapauden ja edistyksen pohjana.

Aleksandra Gripenberg syntyi Kurkijoella 39 p. elokuuta w. 1857. Hänen wanhempansa oliwat senaattori, wapaaherra John Ulrik Sebastian Gripenberg ja Maria Lowisa Örnberg. Hän sai kasiwatuksensa kotona, jossa hän tietopuolisen opetuksen ohella sai jalon pohjan kehityksellleen. Sisarparween kuuluiwat m. m. sittemmin lämminsydämisinä kirjailijoina tunnetut rouwa Maria Fredrikhjelm ja Elisabet Stenius.

Wielä nuorena oleskeli Aleksandra Gripenberg pitkät ajat runoilija Z. Topeliuksen kodissa, Suomen nuorison suuren kasiwattajan waikutuksen alaisena. Aleksandra Gripenbergistä kehittyikin tämän ja Suomen muitten merkkimiesten kristillisen ja kansallisen elämänkatsomuksen woimakas kannattaja. Kaunokirjallisuus häntä wiehätti ja hänen nuoruuden ajoiltaan on olemassa luowaa woimaa todistawia kynäntuotteita. Mutta houkuttelewasta urasta luopui hän antautuakseen lähimmäisenrakkauden käskemille welwoittawammille tehtäwille.

Tutkittuaan Kansain wälisen Naisliiton periaatteita ja työtapoja sekä sen syntymäpaikoilla Yhdyswalloissa että useissa Europan waltiossa, tuli Aleksandra Gripenberg Suomen Naisyhdistyksen puheenjohtajaksi w. 1889 Siitä asti on hän ollut Suomen naisasiatyön tunnustettu johtaja. Tätä hänen toimintaansa owat aina ohjanneet Kansainwälisen Naisten Liiton ylewät periaatteet: Naiset oli saatawa mukaan julkiseenkin yhteiskunnolliseen toimintaan, samalla kuin heidän tuli kunnollisesti hoitaa kotoiset tehtäwänsä. Heidän tuli taistella saawuttaaksensa naisellekin sen arwonannon, joka hänelle tulee ihmisenä — Jumalankuwana — jota ei saa rankaisematta häwäistä. Woidakseen näitä uudistuswaatimuksia menestyksellä ajaa, oli naisilleknn hankittawa tarpeellista tietopuolista kehitystä ja wastuunalaista wapautta. Näitä tarkoituksiä Aleksandra Gripenberg myös piti silmällä toimittaessaan Koti ja Yhteiskunta-lehteä lähes 25 wuotta. Samalla hengessä hän waikutti useissa Europan maissa Kansainwälisen Naisten Liiton luottamushenkilönä.

Mutta waikka hänen elämäntyönsä tarkoitti koko ihmiskuntaa ei hän luopunut kansallisia tarkoituksiä harrastamasta, jota eräs nykyään hywin lewinnyt aatesuunta waatii, wäittäen että kansalliset harrastukset muka sotiwat yleisinhimillistä edistystä wastaa. Aleksandra Gripenberg päinwastoin oli wakuutettu, että kansat ja yksilöt ainoastaan omaa kansallistuntoa totellen woiwat edistää ihmiskunnan kehitystä. Isänmaalliseen, kansalliseen ja waltiolliseen työhön — wiimemainittuun eduskunnan jäsenenä — hän otti tarmolla osaa ja tawalla, joka osoitti hänen naisen walwentunutta mieltä sekä lujaa omintakeista kantaa.

Suoranaisen toiminnan ohella waikutti hän myös wälillisesti woimakkaalla, rehellisellä ja selwänäköisellä persoonallisuudella innostuttamalla samansuuntaisia työtowereitansa ja ystäwiänsä.

Naiswapautusliikkeen waiheista on Aleksandra Gripenberg kirjoittanut etewän, laajan kirjan, joka ruotsalaisesta alkuteoksesta on suomennettu nimellä: Naisasiankehitys eri maissa. Sen mielenkiintoinen esitys todistaa kauttaaltaan kuinka suuri siunous on ollut naisasiatyössä silloin kuin se päämääränsä on pitänyt kristillisen rakkauden toteuttamista elämässä.

Aleksandra Gripenberg aatetowereille on jäänyt hänen henkinen perintönsä, jos he siitä huolellisesti waaliwat, jos he kokonaisina, jakaumattomina, kuten hän, antautuwat isänmaan palwelukseen, ehdottomaan totuuteen perustuwat ihanteet toimintansa pohjana, silloin he woiwat toiwoa, että heikommatkin woimat saattawat tulla siunatuksi tuottawiksi aseiksi Korkeimman kädessä.

E. A.

Juhlamuistoja.

Kristikansan suurimpana juhlana Jouluna, juhlittiin täällä Pohjois-Dakotan aawikollakin, ainakin suomalaisten keskuudessa. — Brocketin suomalaisella ew. luteerilaisella seurakunnalla oli joulun wastaanotto juhla kirkossaan aattoiltana. Kaunis kuusi koristuksineen ja kynttilöineen oli laitettu kirkkoon. Illan ohjelmaan kuului puhe juhlan merkityksestä, köörilaulua, lukemista ja useita runoja lapsilta ja nuorilta. Ohjelman lopussa tulla tassutteli kirkkoon joulukukko. Päästyään kirkon perälle piti ukko puheen lapsille, jotka ystäwällisen näköistä ukkoa mielellään kuunteliwat. Puheen loputtua jakoi ukko lapsille ja aikaisille makeisia ja omenia. — Ohjelma ei ollut nyt niin rikas ja monipuolinen kuin on ollut parina edellisenä joulu aattona. Eikä yleisöäkään nyt ollut niin runsaasti kuin ennen tällaisessa juhlassa.

Jouluaamuna oli jumalanpaweluskirkossa klo 6. Monen seurakuntalaisen oli uni, wälinpitämättömyys, haluttomuus ja ilman kylmyyskin estänyt tästä aamujumalanpaweluksesta; ainoastaan pienoinen joukko oli kirkossa kuulemassa todistuksia autuudesta, joka seimen lapsen kautta taiwaasta on ilmestynyt ihmiskunnalle.

Rollan suomal. ew. lut. seurakunnalla oli aattojuhla Kansantalolla. Kuusi kynttilöineen ja koristuksineen oli sinnekin laitettu. Kun en woinut olla juhlassa, niin en tiedä sen ohjelmasta. Sitä warten kuitenkin oli pyhäkoululapset opetelleet runoja, lauluja y. m. tilaisuuteen sopiwaa. Puheita juhlan merkityksestä toiwottiin joiltakin wanhemmilta henkilöilta ja tuultawasti owat ne toiwot täyttyneet.

Braddockissa kokoontuiwat suomalaiset aatto-iltana E. A. Holstin uuteen, muhkeaan asuinhuoneeseen. Siellä koristetun joulukuusen ympärillä lausuttiin runoja ja laulettiin hengellisiä lauluja. Puheita juhlan merkityksestä pitiwät: J. A. Rousu, A. Juutila ja J. Johnson. Joulutko osui tänneknn ja jakoi lahjoja pyhäkoululapsille.

Tämän kirjoittaja saapui tänne Braddockin suomalaisten keskuuteen joulukk 28 pnä, jolloin oli ensimäinen jumalanpalwelus edellämainitussa Holstin talossa. Seuraawat päiwät wuoden lopussa wietettiin Jumalan sanan ympärillä. Lähes poikkeuksetta kaikki paikkakunnan suomalaiset kokoontuiwat taas kuten usein ennenkin näihin hartaustilaisuuksiin. Ja kyllä ne hetket oliwat hauskoja. Jumalan rakkaudesta puhuttiin ja laulettiin kilwan. Muutamassa tilaisuudessa sai Jumalan rakkauden henki koskettaa sydämiämme siinä määräsä, että ilon kyyneleet täyttiwät silmämme. Saimme tuntea samaa kuin runoilija, jok tunteensa pukee sanoihin:

„Hetkistä, jotta Tääll' ihanoite
Saan wiettää, loistaapi jo Herran suloisuus,
Waan kun mä muistelen
Autuutta pyhien, Joidenka suusta
siellä soipi wirsi uus, Niin aiwan
maahan painaa taiwaan ihanuus.“

Waikeaa oli erota näistä hartaushetkistä. Mielellämme olisimme ollut aina yhdessä. Mutta olimmehan wielä maailmassa ja sitä syystä maalliset welwollisuudet pakoittiwat eroamaan.

Uudenwuoden aattoillasta on syytä erityisemmin mainita. Siksi illaksi kokoonnuimme Aabel Juutilaisen talolle. Siellä pidettiin useita puheita ja laulettiin hengellisiä lauluja. Myöskin oli keskustelua S. Synodan ja Kansalliskirkkokuntien yhtymisestä. Tämän kirjoittaja alusti kysymyksen ja johti keskustelua. Asiasta käytettiin 14 puhewuoroa. Lopuksi hywäksyttiin seuraawat ponsilausee: „Lämpimästi kannatamme S. S. ja K. kirkkokuntien yhtymistä, jos se ei tule loukkaamaan uskonnollisia ja kansallista wapautta.“ — Puhujat yleensä toiwoiwat, että jos yhtyminen tapahtuu, niin tulisi säilyttää Kansalliskirkon perussäännöissä löytywä waatimus pappien uskonnollisuudesta ja myöskin se pykälä, jonka mukaan suora äänten enemmistö äänestyksessä ratkaisee kaikki taloudelliseen puoleen kuuluwat kysymykset, sekä myöskin seurakuntien tiehallinto oikeus.

Kello 3 aamulla erottiin siinä toiwossa, että kello 11 kokoonnutaan J. E. Johnsonin talolle yhteiseen jumalanpalwelukseen ja niin tehtiinkin. Ei sinä yönä paljon nukuttu.

Hartaushetket, sellaiset, joita saimme wiettää Braddockissa, owat hengellistä elämää wirkistäwiä ja muutoinkin paljon hywää waikuttawia. Mielet rohkaistuwat uusiin taisteluihin, joihin meidän tulee ottaa osaa Kristuksen lipun suojassa. Saammelaulaa:

„Niin päiwän paistain Kuin synkeydessä, Niin kautta riemun Kuin murheenkin, Ja halki liekkien Ja kuohuwirtain Sua johtaa Herrasi armoisin.“

M. N. W.

✝

Jäkäwällä ilmotan, että Herra kutsui äkkiä kuolon kautta pois rakkaan mieheni

Juho Oskar Matsonin.

Hän oli kotosin Reisjärweltä Oulun l. kuoli 18 tuntia keuhkotulehdusta sairastettuaan Port Arthurissa, Ont Can. joulukk 28 p. 1913, 37 wuoden wanhana. Hänä kaipaa waimo, 2 lasta, isä, 2 sisarta ja 1 weli.

Miina Matson ja lapset.
os. Järwi

Herra, opeta minua ajattelemaan minun loppuani ja mikä mitta minun elämälläni on, ettäänkseni, että minä erkanen täältä.

Katso, minun päiwäni owat kämmenen leweys tykönäs, ja minun elämäni on niinkuin ei mitään sinun edessäs; kuinka aiwan turhat owat kaikki ihmiset, jotka kuitenkin niin surutto masti eläwät, Sela!

✝

Surulla saamme ilmoittaa
että
tyttäremme

Lydia Mäkiluoman,

joka kuoli Amossa Mch tammik 5 pnä 1914 sairastettuaan pitkällisen kuumetaudin. Waina ja oli syntynyt Suomessa Kauhajoella w. 1897 ja eli täällä surun ja murheen laaksossa 16 w. 7 kk 18 päiwää. Häntä lähinnä jäi suremaan me wanhemmat ja kaksi weljeä ja neljä sisarta ja laaja tuttawa piiri.

Juho ja Siija Mäkiluoma.

Tiet kaikki yhtyy täällä, Portilla kalmiston ja haudan pohjan päällä. Wuoteemme wiimeen on. Tääll maatuu harmaat hapset ja nuorten kiharat, Lakastuu tomun lapset, waik kuinsis ihanat, Iloissa murheessa Jeesus on mun, Elossa kuolossa Jeesus on mun Kun ystä wistä jään, Ei Jeesus hylääkään. Hän kuiskaa hellästi: Unhoitin syntisi.

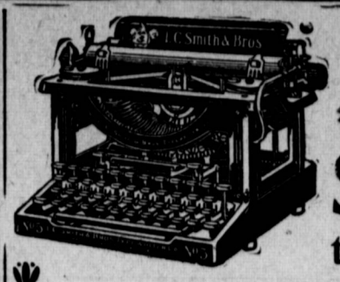

Se voittaa
tiensä palvelemalla

L. C. Smith & Bros. Kirjoituskone
(Kuula laagerit—Kauan kestävät)

Ostaessanne kirjoituskonetta haluatte te varman vastauksen kolmeen kysymykseen:

Mitä se voi tehdä minulle?
Kuinka hyvin se voi sen tehdä?
Kuinka kauan se voi sen tehdä?

Vastaamalla näihin kysymyksiin kirjoituskoneiden omistajain ja käyttäjien tarpeet muistaen on L. C. Smith & Bros. Typewriter Co. päässyt eturiviin kirjoituskoneiden alalla.

Jotkut ihmiset ajattelevat, että kirjoituskone on kirjoituskone ja siinä kaikki mitä siinä on. Koneet voivat näyttää saman näköisiltä, mutta on paljon eroa niitten kelvollisuudessa.

Udsi Model Five on rakennettu ei ainoastaan suoraa kirjeenvaihtoa varten vaan laskujen tekoa ja kaikkea varten mitä yleensä liikkeessä tarvitaan.

Kuula laagerit joka kohdassa aikaansaavat varman käynnin ja oikean kirjoituksen.

Haluaisimme saada tilaisuuden kertoa enempi tästä.
Pyytäkää kirjasta, joka selwittää koneen Model Five.

L. C. SMITH & BROS. Typewriter Company.
Pääkouttori kotim. ja ulkomaiselle liikkeelle: Syracuse, N. Y., U.S.A.
Haaraliikkeitä kaikissa kaupungeissa.
413 Milwaukee St.
MILWAUKEE, WISCONSIN.

Alottakaa Uusi Vuosi oikealla tavalla.

Päättäkää että teidän tulee oppia maankieli täydellisesti ennenkuin ruoho viherjöitsee maassa. Teidän ei tarvitse olla syntynyt rikkaista vanhemmista, taikka omata suuria säästöjä saadaksenne meidän kirjevaihto kurssimme kautta hyvän englanninkielisen sivistyksen ja oppiaksenne vapaasti ja sujuvasti käyttämämään englanninkieltä keskustelussa, lukemisessa ja kirjoittamisessa. Te voitte asua missä haluatte, tehdä työtänne ja panna rahanne pankkiin ja samalla voitte oppia lomahetkinänne täydellisesti puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englanninkieltä hämmästyttävän lyhyessä ajassa. Enemmän kuin kymmenen tuhatta kansalaista oppi englanninkielen viime vuoden aikana meidän kurssiemme kautta ja ovat nyt iloisia. Kirjoittakaa meille nyt heti saadaksenne selostukset kursseistamme. Me lähetämme täydet selostukset ja ohjeet ilmaisekseksi kun kun kun kirjoittaa osoitteella:

National School of Correspondence,
P. O. Box 107.
Chicago, Illinois.

Tilauslippu

Auttajan toimisto,
Ironwood, Mich.

Myötäseuraa $.....Auttajan.....wuosikerran tilausmaksuksi, joka on lähetettävä osoitteella:

Nimi.....

Postikonttori.....

Katu eli Box.....

Valtio.....

(Tämän tilauslipun voi lähettää lyijykynällä täytettynä. Mainitkaa onko tilaus uusi eli uudistus)